

Fitxa d'art

Josep Fèlix Bentz Oliver*

Autor: **Joan Abelló i Prat** (Mollet del Vallès, 1922-Barcelona, 2008)

Títol: Autoretrat d'Oxford

Data: 1964

Tècnica: Oli sobre fusta

Mides: 42 x 34 cm

Col·lecció particular.

Signat i datat angle inferior dret, jo Abelló 64

Bibliografia

Bentz Oliver, Josep Fèlix, Joan Abelló. Mollet-Chicago. Edita SleuwenBentz Fine art LLC i Reial Cercle Artístic. Barcelona, 2009. Pàgina 78.

Aquest any analitzem una pintura que va esdevenir una de les icones de la darrera exposició amb caràcter d'homenatge que es va dur a terme durant els passats mesos de maig, juny i juliol a l'Institut Cervantes de la ciutat de Xicago. D'aquesta manera, diverses institucions encapçalades pel Reial Cercle Artístic de Barcelona, varen retre un emotiu homenatge al que va ser un dels grans artistes del nostre país fins al dia de Nadal de l'any 2008, data de la seva mort. La mostra va ser batejada amb el nom de Joan Abelló. Mollet-Chicago. Durant la inauguració, totes les personalitats assistents varen emocionar-se amb l'exhibició, alhora que enaltien els principals trets de la vida i trajectòria de l'artista de Mollet.

Una acurada selecció de 24 obres de l'artista, entre les que destacaven impressionants olis sobre tela de diverses èpoques i moments, així com també obres realitzades en diferents tècniques, com les conegudes mixtes sobre cartró i pastels sobre paper. Paral·lelament, s'exposava una interessant varietat de publicacions sobre l'artista a les sales de l'Institut Cervantes, fet que enriqué i aproximà millor al públic americà els avatars de la vida i obra de Joan Abelló. A l'acte van assistir moltes personalitats de la ciutat del Michigan, a més de l'ambaixador i cònsol general d'Espanya als Estats Units, Sr. Javier Rupérez, i el director de l'Institut Cervantes, Juan Carlos Vidal, així com també les filles de

* Historiador de l'art. jfbentz@reialcercleartific.com

l'artista, Maria del Mar i Marta Abelló. Mollet del Vallès va veure néixer l'any 1922 al qui ha esdevingut, sens dubte, el màxim representant de l'expressionisme colorista espanyol del segle XX. Però anem a centrar-nos en aquest autoretrat, força interessant. Es tracta d'una pintura de la dècada del seixanta, etapa en la qual Joan Abelló es mostra ja madur i amb una gran valentia a l'hora de prendre decisions agosarades. És just el moment en què realitzarà, per exemple, l'estrena de l'obra de Joan Brossa *D'aquí al bosc* a la seva Casa-Taller de Mollet del Vallès, presentada pel professor Joan Obiols, i sota la direcció de Josep Centelles. La interpretació va anar a càrrec d'Aurora Gassó en el paper de «vella»; Núria Feliu en el de la «noia»; Encarnació Sugrañes en el de la «mare» i Ernesto Martínez en el del «vell». Hi varen assistir crítics i periodistes com Cirici Pellicer, Cortés Vidal o el mateix Santos Torroella, entre d'altres, però el veritablement agosarat d'aquest període va ser la decisió taxativa d'anar-se'n a Anglaterra en un moment on, històricament, gairebé tots els artistes anaven a París. La seva valentia i personalitat no el varen fer dubtar en prendre aquesta direcció. Així va arribar a la vora del Tàmesis, on pintà unes obres amb llums i contrastos força diferents dels que pintava en el seu Vallès natal. La seva inescapable capacitat d'adaptació i d'experimentació va fer que Abelló inventés una paleta amb els colors i els matisos d'acord al lloc i la cultura anglosaxona. Aquest fet, juntament amb la seva gran vàlua i qualitat artística va provocar un més que brillant èxit que el va fer triomfar fins i tot a la "Halifax House" d'Oxford, on va tenir dos padrins d'excepció: el

gran traumatòleg doctor Josep Trueta i l'escriptor Salvador de Madariaga, que van signar el catàleg de l'exposició. La mostra va tenir un ressò aclaparador, fins al punt que Lord Mayor d'Oxford, el senyor Alex Parker la va voler visitar personalment i el Museu d'Oxford li va adquirir una obra. Tota una fita, i la síntesi d'aquesta conquesta la trobem precisament en aquest autoretrat, simple alhora que excels, dotat d'una gran riquesa cromàtica i de profunda personalitat. És el moment de l'Abelló íntegre, poderós, sense fractures, ferm, però dotat també de cert misticisme que el caracteritzarà tota la seva vida. És l'inici de una llarga sèrie de pintures que estan per arribar: els retrats i autoretrats, que representen de forma magistral tots els moviments i corrents artístics del segle XX.

Joan Abelló, a qui Ramón de Faraldo va descriure com un home amb els estigmes del color a l'ànima i un pinzell que utilitza com a dextral, com a clau o també com a moixaina. Rafael Manzano va parlar d'Abelló com un artista de paleta arravatada, desassossegat amb la tensió d'allò matèric, fet, desfet i refet, en constant mutació i gran lluitador. Persona humil i no gens superb, senzillament un home que pintava i que dotava la seva paleta de quelcom personal. A Anglaterra va descobrir a Kokoschka, va prendre el té a Chelsea amb Henry Moore i també es va fer amic de Francis Bacon. Tot això va esdevenir la base i el punt de partida de la immensa e inapel·lable trajectòria artística de Joan Abelló, un gran mestre, un gran amic, una gran persona que tot just fa un any que ens va deixar i que tant trobem a faltar els que vàrem tenir la gran sort de conèixer.... Fins a sempre mestre!